

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE,
INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR
MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – mei 2025

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand mei.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1 Raad Algemene Zaken bespreekt Spaanse taalaanvraag, rechtsstaat en voorbereidingen Europese Raad

De Raad Algemene Zaken is begonnen met de voorbereidingen voor de Europese Raad van 26-27 juni, heeft zijn algemene benadering aangenomen over de vereenvoudiging van het koolstofgrensaanpassingsmechanisme (CBAM) van de EU en heeft het verzoek van Spanje besproken om Catalaans, Baskisch en Galicisch op te nemen in verordening nr. 1/1958, die het taalregime van de EU regelt. België en Vlaanderen steunen dit verzoek rond taalkundige diversiteit, maar het Spaanse voorstel haalde de vereiste unanimititeit niet. Als onderdeel van de procedure op basis van artikel 7, lid 1, VEU, hield de Raad de achtste hoorzitting betreffende Hongarije en mogelijke schendingen van de fundamentele waarden van de EU. Daarnaast voerde de Raad in het kader van de jaarlijkse rechtsstatelijke oefening een land-specifieke discussie over de rechtsstatelijke situatie in Slowakije, Zweden en België. Het rechtsstaatrapport voor België bevat aanbevelingen omtrent justitie, het integriteitskader, lobbyactiviteiten en toegang tot officiële documenten. De specifieke discussie omtrent België is vlot verlopen. Tot slot bespraken de ministers een reeks conclusies over de democratische veerkracht van de EU en werden zij door de Tsjechische delegatie geïnformeerd over het financiële tekort van Radio Free Europe, volgend op de intrekking van de Amerikaanse financiering.

1.2 Internationale handel in mei: de handelsspanningen zijn nog niet voorbij

Net zoals de afgelopen maanden bleven de handelsrelaties met de Verenigde Staten bovenaan de handelsagenda staan. De Trump-administratie onderhandelde tijdelijke, beperkte akkoorden met China en het Verenigd Koninkrijk. De onderhandelingen tussen de VS en de Europese Unie gaan intussen door, nadat een telefonisch contact tussen president Trump en Commissievoorzitster von der Leyen ervoor zorgde dat de handelsspanningen tussen de twee handelspartners niet verder escaleerden. De Commissie maakt intussen ook werk van eventuele herbalanceringsmaatregelen tegenover de VS, waarbij de lidstaten geconsulteerd werden. Vlaanderen blijft streven naar een normalisering van de handelsrelaties en het aanhouden van de dialoog met de VS, zonder dat we het eventueel gebruik van assertieve en proportionele herbalanceringsmaatregelen momenteel kunnen uitsluiten, een positie die door België ook verdedigd werd tijdens het handelsluik van de Raad Buitenlandse Zaken van 15 mei. Daarnaast blijft het diversifiëren van de toeleveringsketen, onder andere via het onderhandelen van nieuwe vrijhandelsakkoorden, een prioriteit. Tijdens de Raad kwamen de lopende onderhandelingen met India ter sprake. Ook recente ontwikkelingen in de onderhandelingen met de Filipijnen, Indonesië, Maleisië, Oekraïne (waarbij een permanente oplossing gezocht wordt voor bepaalde eenzijdige handelspreferenties die de EU-lidstaten de afgelopen jaren gegeven hadden, maar die begin juni komen te vervallen) en Thailand werden besproken. Tot slot lijkt ook wat betreft de landen van de Samenwerkingsraad van de Arabische Golfstaten (Bahrein, Koeweit, Oman, Qatar, Saoedi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten) een mandaat om onderhandelingen voor vrijhandelsakkoorden op te starten nakende.

1.3 Eurogroep ontvangt update over de bankenunie en bespreekt digitale euro

Op de Eurogroep van 12 mei 2025 ontvingen de ministers in het kader van de bankenunie een stand van zaken van de voorzitters van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (SSM) en de Gemeenschappelijk Afwikkelmechanisme (SRM). Er werd onder andere ingegaan op de weerbaarheid van de bankensector. Beide instellingen riepen ook op tot vereenvoudiging van de regelgeving en het verminderen van regeldruk, evenwel zonder afbreuk te doen aan de financiële stabiliteit. De Commissie gaf verder een update over de onderhandelingen over het EU-kader voor crisisbeheer en deposito-verzekering (CMDI). De ministers maakten ook de balans op van de besprekingen over de digitale euro en bespraken hoe sneller vooruitgang kan worden gemaakt.

1.4 Europese ministers bevoegd voor Jeugdzaken bespreken de impact van desinformatie, manipulatie en cyberbedreigingen op jongeren

Op 12 mei vond de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport plaats. België werd vertegenwoordigd door minister Freches. Bij Jeugdzaken lag de focus op de impact van desinformatie en cyberbedreigingen op jongeren, en op het versterken van digitale vaardigheden en mediawijsheid. Enkele lidstaten pleitten voor leeftijdsverificatie en beperkingen op sociale media. België benadrukte het belang van inclusie, met aandacht voor kwetsbare jongeren en toegang tot digitale infrastructuur. Voor Vlaanderen is daarnaast ook de rol en verantwoordelijkheid van technologiebedrijven en sociale mediaplatformen van belang, een aspect dat bijval kreeg van verschillende lidstaten. Naast het beleidsdebat werden ook de raadsconclusies over een Europese jongerengemeenschap gebaseerd op gemeenschappelijke waarden, en de resolutie over de herziening van de richtsnoeren voor de EU-jeugddialoog unaniem goedgekeurd. Prioriteiten zoals het versterken van de continuïteit en capaciteitsopbouw, en een sterkere monitoring, opvolging en een goede communicatiestrategie – voor Vlaanderen belangrijke elementen – werden daarin opgenomen. Met betrekking tot Onderwijs keurde de Raad conclusies goed over inclusie in het kleuter- en schoolonderwijs en nam een resolutie aan over het Europees diplomalabel en de verdere stappen richting een gemeenschappelijk Europees diploma. Daarnaast werd een aanbeveling goedgekeurd over kwaliteitsborging en erkenning in het hoger onderwijs. Tot slot vond een eerste politiek debat plaats over de Unie van Vaardigheden (UoS) en de Europese Onderwijsruimte (EEA). Vlaanderen en andere lidstaten benadrukten dat onderwijs méér is dan een economische hefboom: het moet bijdragen aan brede persoonlijke ontwikkeling. Lidstaten willen actief betrokken blijven, vragen een evaluatie van de EEA en hechten aan hun nationale autonomie. Tot slot klinkt een duidelijke vraag naar transparantie, eenvoud en afstemming op nationale realiteiten. De Commissie pleit voor snelle, concrete stappen en meer politieke zichtbaarheid van onderwijs op het Europese niveau.

1.5 Informele Energieraad Warschau: Focus op integratie en innovatieve technologieën

Op 12 en 13 mei vond de informele Energieraad plaats in Warschau. Hierbij werd één thematische lunch gepland met Moldavische en Oekraïense ministers voor Energie over de integratie van de Europese energiewetgeving binnen de wetgeving van beide landen, dit is een cruciale stap voor mogelijks lidmaatschap van beide landen in de EU. De eerste uitwisselingssessie sloot hier thematisch nauw op aan en richtte zich tot hoe de EU Oekraïne kan bijstaan bij de heropbouw van diens energie-infrastructuur. Het Pools voorzitterschap wenste ook aandacht te schenken aan de manier waarop winterbevoorrading wordt aangepakt in de EU en hoe de EU Oekraïne en Moldavië kan bijstaan hierin. Ten slotte richtte de tweede nota zich op energieveiligheid en kritieke decarbonisatietechnologieën. Lidstaten wisselden uit over hoe volgens hen Europa de up-take van innovatieve decarbonisatietechnologieën (of onderdelen hiervan) dient te versnellen naar de toekomst toe, waaronder via financiering met de nieuw aangekondigde Industriële Decarbonisatiebank. Iets dat heel relevant is ook voor onze Vlaamse industrie.

1.6 ECOFIN bespreekt de Spaar- en Investeringsunie

Op de Raad Economische en Financiële Zaken (ECOFIN) van 13 mei 2025 bespraken de ministers de concurrentievermogen- en vereenvoudigingsagenda, met deze keer als kernthema de Spaar- en Investeringsunie (SIU). De Commissie presenteerde haar SIU-strategie die verscheen op 19 maart. In het daaropvolgende debat bevestigden de ministers de doelstelling om privaat kapitaal aan te trekken en benadrukten ze de noodzaak om de kapitaalmarkt te voltooien. De raad bereikte verder een akkoord over een algemene benadering over de richtlijn betreffende de btw-regels voor afstandsverkoop van ingevoerde goederen en de belasting over de btw bij invoer. De nieuwe regels moeten leiden tot vereenvoudiging en een betere inning van de btw op ingevoerde goederen door de verantwoordelijkheid voor betaling bij de leverancier te leggen. De Raad hield verder een oriënterend debat over het voorgestelde SAFE-instrument (Security Action for Europe). De SAFE-verordening werd op 27 mei uiteindelijk aangenomen door de Raad. Via SAFE gaat de EU tot € 150 miljard aan belangstellende lidstaten verstrekken via leningen, op basis van nationale plannen.

1.7 Raad Buitenlandse Zaken: informele Raad in Warschau, 17e sanctiepakket tegen Rusland en inzet voor duurzame ontwikkelingsfinanciering

Op 7 en 8 mei 2024 vond de informele Raad Buitenlandse Zaken plaats in Warschau, die begon met een werksessie over belangrijke internationale dossiers van gemeenschappelijk belang voor de EU en het Verenigd Koninkrijk. Daarna werd ook gesproken over de Russische agressie tegen Oekraïne, de relaties tussen de EU en de Verenigde Staten en stond er een lunch gepland met de buitlandministers van de EU kandidaat-lidstaten. Op de formele Raad heeft de EU het 17e sanctiepakket tegen Rusland goedgekeurd. Oekraïne dringt aan op een 18e sanctiepakket, gezien het uitblijven van enige bereidheid van Rusland tot vredesonderhandelingen. De Verenigde Staten lijken minder geneigd om de druk op te voeren, waardoor diplomatieke outreach naar zowel de VS als derde landen cruciaal blijft. Ondertussen roepen bijna alle lidstaten op om de eerste cluster van het EU-toetredingsproces van Oekraïne te openen. Alleen Hongarije blijft op de rem staan. Wat het Midden-Oosten betreft, kondigde de Hoge Vertegenwoordiger aan artikel 2 van het EU-Israël Associatieakkoord onder de loep te nemen, met brede steun van de meeste lidstaten. Verder werd het licht op groen gezet voor het opheffen van economische sancties tegen Syrië en nam de Raad conclusies aan over de situatie in Jemen. Tot slot vragen Italië, Malta en Griekenland om een actievere EU-rol in Libië. Parallel aan deze ontwikkelingen bekrachtigden de ministers van Ontwikkelingssamenwerking de positie van de EU met betrekking tot de vierde Internationale Conferentie over Ontwikkelingsfinanciering (FfD4), die in juli 2025 in Sevilla zal plaatsvinden. In aangenomen raadsconclusies bevestigt de EU haar inzet voor multilateralisme, de implementatie van de 2030-Agenda voor Duurzame Ontwikkeling en de klimaatafspraken van Parijs. Daarnaast werd gepleit voor een rechtvaardiger wereldwijd financieel systeem, waarbij onder meer hervorming van internationale financiële instellingen, innovatieve financieringsmechanismen, een versterking van particuliere investeringen en een grotere betrokkenheid van de private sector bij de financiering van duurzame ontwikkelingsdoelen cruciaal worden geacht. De Raad benadrukte ook het belang van doeltreffende belastingstructuren en het nakomen van beloftes inzake officiële ontwikkelingshulp (ODA). Tot slot werd gewezen op de urgentie om mondiale problemen aan te pakken, waaronder de toename van geopolitieke spanningen, conflicten en instabiliteit binnen het internationale financiële systeem.

1.8 Europese ministers bevoegd voor cohesiebeleid, territoriale cohesie en stedelijk beleid wisselen van gedachten over de territoriale dimensie van EU-beleid

Op woensdag 21 mei vond de informele vergadering van de ministers bevoegd voor het cohesiebeleid, territoriale cohesie en stedelijk beleid plaats in Warschau. De ministers wisselden van gedachten over de vraag hoe de territoriale dimensie beter kan worden geïntegreerd in het beleid en de instrumenten

van de EU. België werd op deze vergadering vertegenwoordigd door viceminister-president Desquesnes van de Waalse regering, bevoegd voor grondgebied. Tijdens deze vergadering werd een gezamenlijke verklaring unaniem goedgekeurd. Deze verklaring steunt op drie punten: het belang om rekening te houden met de territoriale dimensie in EU-beleid in het licht van nieuwe uitdagingen, met aandacht voor achtergestelde regio's maar ook de specifieke rol van steden als aanjagers van concurrentievermogen. In het tweede deel wordt de Commissie gevraagd een werkkader voor het cohesiebeleid post-2027 voor te stellen dat rekening houdt met haar basisprincipes (o.a. gedeeld beheer, meerlagig bestuur en een plaats-gebaseerde aanpak) en transparant, eenvoudig, flexibel en doeltreffend is. Tot slot verbinden de ministers zich ertoe om de Territoriale Agenda 2030 te vernieuwen en met het oog daarop een verkennende studie te lanceren. In de gedachtewisseling kwamen uiteindelijk weinig verrassende elementen naar voor. In de Belgische tussenkomsten werden enkele voor Vlaanderen relevante punten aangehaald, waaronder het belang om bij de toekomstige beleidsarchitectuur rekening te houden met de institutionele karakteristieken van lidstaten (ondersteund door Spanje, Frankrijk, Duitsland en Italië), het belang van territoriale samenwerking in het kader van Interreg en de ondersteuning van stedelijke ontwikkeling.

1.9 Raad Mededingingsvermogen (Luik Industrie & Interne Markt) – Brussel 12 mei 2025

Op 22 mei 2025 vond de Raad voor Mededingingsvermogen (Luik Industrie & Interne Markt) plaats in Brussel. België werd er vertegenwoordigd door Vlaams minister-president Matthias Diependaele en federaal Vice-eersteminister David Clarinval. Nog vóór het officiële begin van de Raad, vond op initiatief van Frankrijk een ontbijtevenement plaats ter lancering van de 'Alliantie voor energie-intensieve industrieën'. 14 lidstaten, waaronder België, bespraken er hoe zij kunnen samenwerken voor EU beleid dat oplossingen biedt voor de uitdagingen waar de Europese industrie mee kampt. De Raad zelf ving aan met het goedkeuren door de lidstaten van een algemene benadering voor het wetsvoorstel voor een 'e-Declaration'-Verordening, ondanks een Belgische onthouding. Verder stonden drie beleidsdebatten gepland. Het eerste betrof het verbeteren van EU beleid voor de traditioneel sterke industrieën, waar minister-president Diependaele o.a. de nadruk legde op de link tussen duurzaamheid en concurrentiekracht, technologische neutraliteit, circulariteit en een strikt staatssteunkader. Het tweede debat ging over het inzetten van openbare aanbestedingen als hefboom om Europese strategische beleidsdoelstellingen te behalen. Het derde beleidsdebat betrof de rol van de Raad in het aannemen van betere en meer bedrijfsvriendelijke regelgeving. Het lunchdebat betrof het verwijderen van administratieve barrières in de context van de detachering van werknemers voor grensoverschrijdende dienstverlening. Daarnaast voorzag de Commissie in een voorstelling van haar langverwachte Strategie voor de Interne Markt, gevolgd door een korte gedachtewisseling van de lidstaten erover.

1.10 Tussentijdse evaluatie Horizon Europa op de agenda van de Raad Concurrentievermogen (luik onderzoek)

Op 23 mei 2025 vond de formele Raad Concurrentievermogen (luik onderzoek) plaats, waarbij België vertegenwoordigd werd door de Waalse minister-president Adrien Dolimont. Centraal stond de tussentijdse evaluatie van Horizon Europe, met positieve feedback over samenwerking, excellentie en het Europese Innovatieraad (EIC), maar ook aandacht voor vereenvoudiging en meer steun voor kmo's. De Raad bevestigde ook een politieke aanbeveling voor de Europese Onderzoeksruimte (ERA) 2025-2027. Verder werden de goedkeuring van een Europese strategie rond artificiële intelligentie in de wetenschap en de toekomst van het mediterrane onderzoeksprogramma PRIMA (*Partnership for Research and Innovation in the Mediterranean Area*) besproken. Het inkomende Deense voorzitterschap prioriteert de opvolging van het volgende kaderprogramma voor O&I, de "Life Science"-strategie en de O&I-aspecten van de startup en scaleupstrategie.

1.11 Huidig en toekomstig landbouwbeleid op het bord van de ministers

Op 26 mei kregen de ministers van landbouw tijdens de Landbouwrapad een heel menu van agendapunten voorgeschoteld. De belangrijkste punten waren gelinkt aan de plaats die het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) op zowel korte als lange termijn zal krijgen. Op korte termijn ligt een vereenvoudiging van het EU-landbouwbeleid voor. Dat viel behoorlijk in de smaak van de landbouwministers, al waren ze minder opgezet met het plan om dit pakket te behandelen buiten de Agrifishraad om. Ook de plaats van het GLB na 2027 in het Meerjarig Financieel Kader zorgde voor beroering onder de ministers. Velen onder hen hielden een pleidooi om het GLB buiten de plannen van de Commissie te houden om meerdere EU-fondsen samen te voegen in een 'single fund' per lidstaat. Ook voor Vlaanderen is het essentieel om een apart en regionaal budget voor het GLB te behouden.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In mei 2025 werden twee voorstellen van richtlijnen gepubliceerd.

- Wijziging van enkele richtlijnen wat betreft digitalisering en gemeenschappelijke specificaties
- De uitbreiding van bepaalde verzachtende maatregelen voor kleine en middelgrote ondernemingen tot 'small midcap' ondernemingen en verdere vereenvoudigingsmaatregelen

In mei 2025 werden tien voorstellen van verordening gepubliceerd.

- Wijziging van Verordening (EU) 2017/2107 tot vaststelling van in het verdragsgebied van de Internationale Commissie voor de instandhouding van Atlantische tonijnen (ICCAT) geldende beheers-, instandhoudings- en controlemaatregelen [...]
- Wijziging van Verordening (EU) 2024/823 van 28 februari 2024 betreffende uitzonderlijke handelsmaatregelen ten behoeve van de landen en gebieden die deelnemen aan of verbonden zijn met het stabilisatie- en associatieproces
- Rechten van het gemeenschappelijk douanetarief voor bepaalde landbouw- en industrieproducten
- De opening en het beheer van autonome tariefcontingenten van de Unie voor bepaalde landbouw- en industrieproducten
- De toepassing van het begrip "safe third country"
- De verplichtingen van marktdeelnemers betreffende het "due diligence"-beleid voor batterijen
- De uitbreiding van bepaalde verzachtende maatregelen voor kleine en middelgrote ondernemingen tot "small midcap" ondernemingen en verdere vereenvoudigingsmaatregelen
- Wijziging van enkele verordeningen wat betreft digitalisering en gemeenschappelijke specificaties
- De vaststelling, voor 2025 en 2026, van de vangstmogelijkheden voor sommige visbestanden welke in de uniale wateren en, voor uniale vissersvaartuigen, in bepaalde wateren buiten de unie, van toepassing zijn
- Wijziging van Verordening (EU) nr. 2021/947 wat betreft meer efficiëntie van de "External Action Guarantee"

2.2. Aangenomen richtlijnen

In mei 2025 werd één aangenomen richtlijn gepubliceerd.

- De administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaamse omzettingstabellen

De Europese Commissie publiceert jaarlijks het Single Market and Competitiveness Scoreboard, waarin de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten voor interne marktrichtlijnen worden geëvalueerd. Daarbij wordt gewerkt met halfjaarlijkse momentopnames (juni en december), wat zorgt voor een consistente rapportering van het omzettingsdeficit.

Ook in Vlaanderen wordt deze methodiek gevolgd om de cijfers gestructureerd op te volgen. De tellingen kunnen wel afwijken, aangezien de Vlaamse rapportering alle om te zetten richtlijnen omvat en niet enkel de interne marktrichtlijnen.

Hieronder vindt u drie tabellen:

- De eerste twee geven een stand van zaken op de volgende twee meetmomenten.
- De derde biedt een vooruitblik op richtlijnen met een omzettingstermijn binnen een jaar of later.

Deze werkwijze laat toe om de omzetting van richtlijnen helder en regelmatig op te volgen, gebaseerd op een Europese aanpak.

Tabel met om te zetten richtlijnen tegen juni 2025

De tabel telt 11 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 5 richtlijnen reeds omgezet.

Tabel met om te zetten richtlijnen tegen december 2025

De tabel telt 8 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan is 1 richtlijn reeds omgezet.

Tabel met om te zetten richtlijnen na december 2025

De tabel telt 17 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in april 2025 nog maatregelen nemen in 19 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 8 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 11 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in april 2025 betrokken in 14 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 10 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 4 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30.04.2024	31.05.2024	30.06.2024	31.08.2024	30.09.2024	31.10.2024	30.11.2024	31.12.2024	31.01.2025	28.02.2025	31.03.2025	30.04.2025	30.05.2025
Ingebrekestellingen	7	7	7	7	6	7	9	9	8	7	8	8	8
Met redenen omklede adviezen	10	10	10	9	8	8	8	8	5	6	7	7	8
Dagvaardingen	1	1	1	1	2	2	2	2	3	3	3	3	3
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	18	18	18	17	16	17	19	19	16	16	18	18	19

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Matthias DIEPENDAELE

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management